

Sarajevo, 11.07.2022. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
04.07.2022. – 08.07.2022.

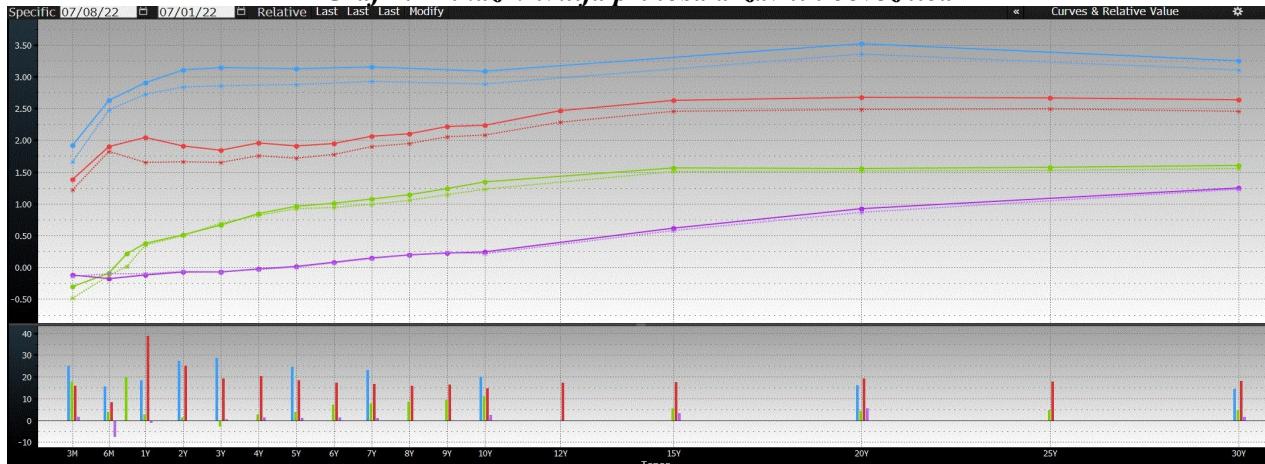
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan									
	1.7.22	-	8.7.22	1.7.22	-	8.7.22	1.7.22	-	8.7.22							
2 godine	0,52	-	0,53	↗	2,83	-	3,10	↗	1,68	-	1,93	↗	-0,06	-	-0,07	↘
5 godina	0,93	-	0,97	↗	2,88	-	3,12	↗	1,73	-	1,91	↗	0,01	-	0,02	↗
10 godina	1,23	-	1,35	↗	2,88	-	3,08	↗	2,09	-	2,23	↗	0,23	-	0,24	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	1.7.22	-	8.7.22	
3 mjeseca	-0,442	-	-0,266	↗
6 mjeseci	-0,130	-	-0,092	↗
1 godina	0,384	-	0,408	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za period od 3 mjeseca do 30 godina na dane 08.07.2022. godine (pone linijske) i 01.07.2022. godine (ispredijedane linijske). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Tokom protekle sedmice prinosi obveznica eurozone su bilježili veoma volatilna dnevna kretanja. Početkom sedmice je došlo do oštре korekcije prinosa naviše, ali su u naredna dva dana ponovo zabilježili smanjenje. U četvrtak prinosi su povećani, da bi na kraju sedmice ponovo zabilježili određeni pad. Na sedmičnom nivou prinosi njemačkih desetogodišnjih obveznica su povećani za 11 baznih poena, a prinosi obveznica sa rokom dospijeća od 5 i 2 godine povećani za 1 do 4 bazna poena. Prinosi italijanskih obveznica kraće ročnosti, takođe nisu zabilježili veće promjene, ali je došlo do rasta prinosa obveznica srednjeg i dužeg roka za 15 do 20 baznih poena. Na velike dnevne promjene uticaj su imale različite neizvjesnosti, pa je tako u fokus investitora, pored problema visoke inflacije, došla i mogućnost recesije, u iščekivanju većih kamatnih stopa. Ova dva faktora u kombinaciji djeluju na promjenjivost prognoza investitora o pitanju brzine i tempa povećanja kamatnih stopa ECB. Takođe, tema koja dominira je zabrinutost o pitanju snabdijevanja prirodnog gasa u Evropi, što je navelo Njemačku da predloži izmjene zakona kojim bi se Vladi omogućilo da se smanji proizvodnja iz gasnih postrojenja koja se ne smatraju bitnim za sigurnost snabdijevanja, s ciljem uštede goriva. Početkom prošle sedmice je objavljen podatak o

prvom trgovinskom deficitu Njemačke zabilježenom od 1991. godine, koji je u maju iznosio 1 milijardu EUR. Kao razlog ovako slabog podatka navode se rastući troškovi sa kojima se kompanije suočavaju kod uvoza, kao i slabija potražnja za njihovim proizvodima uslijed pesimističnih ekonomskih izgleda. Pored toga, protekla sedmica je obilježena izraženim padom kursa EURUSD, što je uticalo na to da se USD nađe na najvećem nivou u posljednjih skoro 20 godina.

Krajem sedmice pojavila se nepotvrđena vijest da se ne čini da je ECB toliko sigurna da će nova, najavljena, krizna alatka biti spremna za sjednicu UV koja se održava 21. jula. Ova mjera se za sada naziva „Zaštitni mehanizam prenosa“, te postoji još mnogo detalja o kojima se treba odlučiti. Istovremeno, guverner Centralne banke Francuske je izjavio da će ista vjerovatno biti dovoljno velika i fleksibilna, tako da u suštini neće biti potrebe da se upotrijebi.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	JUL	-20,0	-26,4
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	MAJ	36,6%	36,3%
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	JUN	51,9	52,0
4.	Maloprodaja – EZ (G/G)	MAJ	-0,3%	0,2%
5.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	MAJ	-1.265	-1.299
6.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	MAJ	1,6	-1,0
7.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	MAJ	-5,0%	-3,1%
8.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	MAJ	-1,8%	-1,5%
9.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	MAJ	0,3%	-0,4%
10.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	MAJ	-	5,5%
11.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	MAJ	-	11,4%
12.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	MAJ	3,9%	3,4%
13.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	MAJ	3,3%	3,8%
14.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	MAJ	-	0,0%
15.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	MAJ	-	3,2%
16.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	MAJ	-	35,1%
17.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	MAJ	1,7%	2,2%
18.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	MAJ	-	10,0%
19.	Odnos duga i GDP-a – Italija (kvartalno)	I kvartal	-	9,0%
20.	Stopa inflacije – Holandija	JUN	-	9,9%
21.	Stopa inflacije – Grčka	JUN	-	11,6%
22.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	JUN	-	-42.400
23.	Stopa nezaposlenosti – Irska	JUN	-	4,8%
				4,7%

SAD

Tokom protekle sedmice je objavljen zapisnik sa posljednjeg sastanka FOMC-a, u kojem je istaknuto da je pogoršana situacija sa inflacijom u SAD, te da su pojačane zabrinutosti koliko je Fed u mogućnosti da poboljša situaciju, a koji je doprinio da se zvaničnici Feda usaglase oko povećanja kamatnih stopa, zadržavajući čvrsto isti stav da je cilj da drže cijene pod kontrolom. Na osnovu objavljenih podataka prije sjednice, zvaničnici su se složili da su se kratkoročni izgledi za inflaciju pogoršali od sastanka u maju, navodi se u zapisniku, opravdavajući mogućnost povećanja referentne kamatne stope za 75 baznih poena i prelaska na „restriktivnu“ monetarnu politiku. S obzirom da je stanovništvo pod stresom zbog rastućih cijena hrane i plina, a nema jasnih dokaza da su postupci Feda počeli da zaustavljaju najbrži rast inflacije u posljednjih 40 godina, mnogi učesnici su ocijenili da postoji značajan rizik da bi se rastuća inflacija mogla ukorijeniti, ukoliko javnost počne da dovodi u pitanje odlučnost FOMC-a da prilagodi svoju politiku trenutnoj situaciji. Zapisnik je pokazao da zvaničnici očekuju povećanje kamatne stope od 50 ili 75 baznih poena u julu, uz značajan rizik od rastuće inflacije.

Aprecijacija USD nastavljena je tokom protekle sedmice, pa je kurs EURUSD zabilježio novi najniži nivo u posljednjih skoro 20 godina.

Guverner Feda Waller je izjavio da bi Fed trebalo da poveća kamatnu stopu za 75 baznih poena na sastanku koji se održava krajem mjeseca i navjeronatnije 50 baznih poena na narednom sastanku. Waller definitivno podržava povećanje od 75 baznih, pa potom od 50 baznih poena, nakon čega će se tek moći raspravljati da li treba povećati za 25 baznih poena ili ukoliko se inflacija ne bude smanjivala, treba razmišljati šta dalje učiniti. Predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard je izjavio da očekuje da će ekonomija SAD nastaviti da raste i tokom ove godine, čak u momentu dok Fed naglo povećava kamatne stope, sve kako bi smanjili neprihvatljivo visoku stopu inflacije.

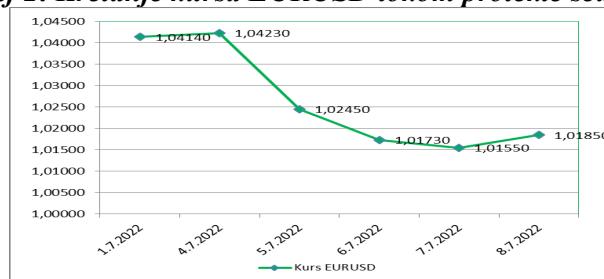
Očekuje se da će predsjednik Biden da najavi ukidanje carina na pojedine kineske uvozne proizvode, kao i nova istraživanja u vezi s industrijskim subvencijama koje bi mogle dovesti do većih carina u strateškim područjima poput tehnologije i to sve kako bi usporio rastuću inflaciju u zemlji kakva nije zapažena decenijama.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Fabričke porudžbine	MAJ	0,5%	1,6%
2.	Porudžbine trajnih dobara (final.)	MAJ	0,7%	0,8%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	1. jul	-	-5,4%
4.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	JUN	51,6	52,7
5.	Kompozitni PMI indeks (final.)	JUN	51,2	52,3
6.	Trgovinski bilans (u milijard. USD)	MAJ	-84,7	-85,5
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	2. jul	230.000	235.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	25. jun	1.328.000	1.375.000
9.	Promjene br. zaposlenih u nefarmer. sektoru	JUN	265.000	372.000
10.	Promjene br. zaposlenih u prerađ. sektoru	JUN	21.000	29.000
11.	Stopa nezaposlenosti	JUN	3,6%	3,6%
12.	Veleprodajne zalihe (M/M) final.	MAJ	2,0%	-
				2,3%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0414 na nivo od 1,0185.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Protekla sedmica je u Velikoj Britaniji obilježena ostavkom premijera Johnsona i pojačanim tenzijama unutar Vlade ove zemlje. Prvo su ministar finansija i ministar zdravlja u Vladi Velike Britanije podnijeli ostavke, što je izgledalo kao posljednji udarac premijeru Johnsonu, nakon što se pokušao izviniti zbog posljednjeg skandala vezanog za njegovu administraciju. Ministri Rishi Sunak i Sajid Javid su podnijeli pismene ostavke koje su izgledale više kao ciljanje na nesposobnost premijera Johnsona da vodi administraciju koja djeluje prema standardima. Johnson je u srijedu podnio ostavku na poziciju premijera, nakon što je dramatično izgubio podršku ministara njegove Vlade, kao i većine zakonodavaca Konzervativne partije. Ipak, istakao je da će na ovoj poziciji ostati dok se ne izabere novi premijer. Nakon što je više od 50 ministara u Vladi podnijelo ostavku i nakon što su zakonodavci ukazali Johnsonu da mora da se povuče sa ove pozicije, Johnson je izjavio da je postalo jasno da njegova partija želi nekoga drugog na poziciji premijera te da je njegova ostavka "ekscentrična". S druge strane, već je u petak bivši ministar finansija Sunak izjavio da se kandiduje za poziciju premijera gdje bi zamijenio Johnsona, svega tri dana nakon što je pomogao da se provede niz ostavki koje su i dovele do toga da Johnson podnese ostavku. Ovom prilikom Sunak je istakao da neko mora da se uhvati u koštač sa situacijom i i donese

ispravne odluke, zato, kako Sunak smatra, on je prava osoba da bude lider Konzervativne partije i naredni premijer. Ipak, deset kandidata je formalno objavilo namjeru da se kandiduju na poziciju premijera, nakon što je ministrica vanjskih poslova Liz Truss najavila kandidaturu u nedelju. Proces izbora narednog lidera biće dogovoren na posebnom sastanku poslanika torijevaca koji će se održati danas. Tom prilikom će se odlučiti i o pragu za kandidate koji mogu da se pojave na biračkim listićima. Jedan visoki poslanik je istakao da je vjerovatno da će poslanici zatijevati podršku od barem 10% parlamentarne stranke (ili 36 poslanika) kako bi se pojedinac našao na biračkom spisku.

BoE je juče upozorila da su ekonomski izgledi za Veliku Britaniju i svijet od početka godine tmurniji, te je sugerisala bankama da pojačaju kapitalne osnove kako bi se osigurale da će izdržati krizne udare. Međunarodne institucije, poput MMF-a i OECD-a ističu da je Velika Britanija podložnija recesiji i uporno visokoj inflaciji više nego ostale zapadne ekonomije koje se bore sa šokovima na tržištu energije i dobara. Glavni ekonomista BoE Pill je upozorio da će ekonomija Velike Britanije značajno usporiti u narednih nekoliko godina te je ponovio da preferira stabilan pristup rasta kamatnih stopa. Uz inflaciju koja se približava dvocifrenom broju ekonomski rast brzo blijedi, a BoE nastoji da pronađe uzani put između ove dvije sile kako bi potrošačke cijene vratila na ciljani nivo od 2%.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PMI uslužni sektor F	JUN	53,4	54,3
2.	PMI građevinski sektor F	JUN	55,0	52,6
3.	PMI kompozitni indeks F	JUN	53,1	53,7

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR dok je deprecirala u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,86165 na nivo od 0,84639, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,2095 na nivo od 1,2033.

JAPAN

Bivši japanski premijer Abe preminuo je u petak nakon atentata tokom predizbornog skupa za parlamentarne izbore u Nari. Ovaj šokantni čin nije karakterističan za Japan u kome se rijetko dešavaju ubistva. Japanski premijer Kishida je tom prilikom izjavio da će se predizborna kampanja nastaviti prema planu, te da je vladajuća koalicija osvojila većinu na izborima održanim za Gornji dom Parlamenta. Ostvareni rezultati će vjerovatno ojačati poziciju Kishide, koji je tražio čvrstu pobjedu LDP kako bi ojačali vlast i stvorili put za "tri zlatne godine", u kojima se neće morati suočavati sa još jednim izborima. S obzirom na snažan uticaj koji je imao bivši premijer Abe na ekonomsko oživljavanje i podršku prilagodljivoj monetarnoj politici BoJ-a, smrt Abea bi mogla imati veliki uticaj na japanska tržišta u budućnosti. Očekuje se da će BoJ povećati prognozu inflacije, uz zadržavanje ultraniskih kamatnih stopa na sastanku koji se održava 21. jula, kako prenose izvori, budući da strahovi od recesije u SAD i rastući troškovi inputa zamagljuju izglede po krhki ekonomski oporavak Japana. U kvartalnom izvještaju koji će biti prikazan na narednom sastanku BoJ će vjerovatno predvidjeti da će stopa inflacije premašti ciljni nivo od 2% u tekućoj fiskalnoj godini koja se završava u martu 2023. godine, u odnosu na sadašnju prognozu iz aprila od oko 1,9%. Analitičari smatraju da bi takva situacija dala optimističniji pogled na inflatorna očekivanja u poređenju sa trenutnom procjenom da ona „uglavnom raste u kratkoročnom periodu“.

Japan je ostao sa neutrošenim budžetom u vrijednosti od oko 22,4 biliona JPY (161,41 milijardi USD) iz prošle fiskalne godine, za koji analitičari smatraju da bi mogao izazvati niz pitanja o načinu na koji se sprovode mjere podsticaja. Prema mišljenju analitičara, podaci do kojih je došlo Ministarstvo finansija, prilikom obračuna za posljednju fiskalnu godinu koja se završila u martu, bi moglo pokrenuti pitanja o učinkovitosti sprovođenja snažnih fiskalnih podsticaja.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarna baza (G/G)	JUN	-	3,9% 4,6%
2.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	JUN	-	54,0 52,6
3.	Kompozitni PMI indeks (final.)	JUN	-	53,0 52,3
4.	Novčane zarade zaposlenih (G/G)	MAJ	1,5% 1,0%	1,3%
5.	Vodeći indeks (prelim.)	MAJ	101,5 101,4	102,9
6.	Koincidirajući indek (prelim.)	MAJ	95,5 95,5	96,8
7.	Potrošnja u domaćinstvima (G/G)	MAJ	2,1% -0,5%	-1,7%
8.	Tekući bilans (u milijardama JPY)	MAJ	172,0 128,4	501,1
9.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	MAJ	-2.042,0 -1.951,2	-688,4
10.	Bankroti (G/G)	JUN	-	0,92% 11,0%

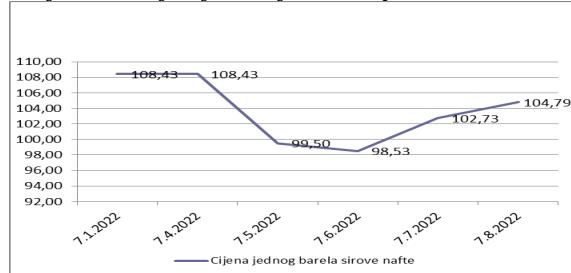
JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 140,99 na nivo od 138,65. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 135,21 na nivo od 136,10.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 108,43 USD (104,12 EUR). Finansijsko tržište u SAD je u ponedeljak bilo zatvoreno zbog praznika, tako je prvi radni dan bio utorak. Početkom sedmice analitičari su isticali da je cijena pod uticajima zabrinutosti zbog globalne recesije koja bi se mogla odraziti na tražnju, ali bi uravnovežila ponudu usred slabijeg outputa OPEC+ zemalja, nemira u Libiji i sankcija uvedenih Rusiji. U srijedu je cijena nafte značajno smanjena, preko 8% dnevno, pod uticajem zabrinutosti oko moguće globalne recesije koja je imala snažniji efekat na cijenu nafte u odnosu na moguće probleme oko isporuke ovog energenta. Generalni sekretar OPEC-a Barkindo je izjavio da je industrija gasa i nafte „pod opsadom“ zbog dugogodišnjih slabih investicija, dodajući da bi se nedostatak ponude mogao ublažiti ukoliko se dopusti dodatna ponuda nafte od strane Irana i Venecuele.

Do kraja sedmice fokus investitora je bio na problemima oskudne ponude nafte, ali i neizvjesnosti oko recesije, te je cijena nafte bilježila postepeni rast. Uprkos postepenom rastu, na zatvaranju tržišta cijena nafte je zabilježila sedmični pad za 3,36%. Centralne banke širom svijeta povećavaju kamatne stope sa ciljem obuzdavanja inflacije čime pojačavaju neizvjesnosti oko rasta troškova pozajmljivanja koji bi mogao imati negativan efekat po privredni rast, dok masivna testiranja i širenje zaraze Covid19 u Šangaju ove sedmice pojačava strahove od ponovnog zatvaranja ekonomije, što bi se takođe odrazilo na cijenu nafte. Na zatvaranju tržišta, u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 104,79 USD (102,89 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metalu u ponedeljak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.811,43 USD (1.739,42 EUR). Tokom protekle sedmice cijena zlata je imala tendenciju smanjenja, uglavnom zbog aprecijacije dolara i prilagođavanja investitora odlukama monetarne politike Feda. Početkom sedmice pad cijene zlata nije bio izražen, jer su centralne banke širom svijeta povećale kamatne stope kako bi obuzdale inflaciju, dok jačaju neizvjesnosti oko ekonomskog rasta, što se odražava i na cijenu zlata. Interesantna je vijest da Centralna banka Zimbabvea namjerava da 25. jula proda zlatne kovanice javnosti, kao zalihu vrijednosti, a sa ciljem da stabilizuje vrijednost domaće valute i da ponudi alternativu američkom dolaru za kojim postoji veoma izražena tražnja. Zlatnici će biti dostupni javnosti kako u lokalnoj valuti tako i u dolarima i ostalim stranim valutama po preovlađujućoj cijeni zlata na globalnom tržištu i cijeni proizvodnje, istakao je guverner John Mangudya. U utorak je cijena zlata nastavila da se smanjuje te se jedna unca našla ispod 1.800 dolara, pod uticajem snažne aprecijacije dolara koja je smanjila tražnju za aktivom koja ne nosi kamatu, kao što je zlato. Kako je dolar aprecirao tako je zlato postalo manje atraktivno kao investicija za inostrane kupce, a snažan dolar je postao preferirana valuta za investitore koji su zabrinuti za potencijalnu recesiju. Do kraja sedmice nastavljen je blagi pad cijene te je na sedmičnom nivou cijena zlata zabilježila pad od 3,81%, što je četvrti sedmični pad cijene zaredom. Na cijenu zlata utiču očekivanja investitora oko budućih koraka monetarne politike i njenog uticaja na ekonomski rast. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne unce zlata je iznosila 1.742,48 USD (1.710,83 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

